

Til
Miljødirektoratet

30.08.2022

Høringsvar – Forslag til revidert industriutslippsdirektiv

Vi viser til Miljødirektoratets høring av EU-kommisjonens forslag til nytt industriutslippsdirektiv (IED).

KLF har i denne saken hatt et tett samarbeid med de europeiske bransjeorganisasjonene Clitravi, UECEBV og Copa-Cogeca. Vi har følgende kommentarer til høringen:

Hele verdikjeden for mat i Norge støtter EUs klimamål og er forpliktet til å redusere utslipp, som blant annet ammoniakk, metan og lystgass. Industrien og landbruket er dedikert til å redusere miljøpåvirkningen av landbruks- og industriaktiviteter gjennom bærekraftig praksis. Landbruket har også inngått en egen klimaavtale med regjeringen for reduksjon av utslipp fra landbruket innen 2030.

Primærproduksjon og landbruk er som hovedregel ikke omfattet av EØS-avtalen. Det har derfor oppstått betydelig usikkerhet om hvorvidt utslippsdirektivet også omfatter landbrukssektoren og primærproduksjonen. KLF ber Miljødirektoratet om en grundigere redegjørelse av forholdet mellom landbruk, EØS-avtalen og industriutslippsdirektivet slik at denne uklarheten unngås i fremtiden.

Primærproduksjonen er hjørnesteinen til matproduksjon. Den er viktig for matsikkerheten og regnes som en kritisk samfunnsfunksjon på linje med resten av verdikjeden for mat. Forslag til revisjon av industriutslippsdirektivet (IED) kan oppfattes som å pålegge u håndterlige begrensninger i landbruksproduksjonen, i hvert fall på kort sikt.

Landbruket er biologiske prosesser. Forslaget behandler imidlertid landbruket som om det var industri. Dette forslaget vil få store økonomiske og administrative konsekvenser for landbruket, som uansett har forpliktet seg til utslippskutt gjennom sin avtale med regjeringen. Samtidig må landbruket ta flere hensyn enn kun å kutte utslipp; dyrevelferden må være god, og produksjonen må være bærekraftig, både økonomisk, sosialt og med hensyn til klima og miljø. Denne revisjonen ville tvinge mange bønder, i første omgang primært innenfor fjørfe og svinesektoren, til å etterleve en kostbar utslippsprotokoll designet primært for store selskaper.

Det er ikke vært snakk om noen økonomisk bistand til primærprodusentene i forbindelse med dette direktivet, noe som vil være en forutsetning for å få disse endringene på plass i landbruket. Implementeringen av dette regelverket i primærproduksjonen vil skape en uforholdsmessig administrativ og økonomisk byrde, tilføre mye kompleksitet til normal daglig drift og behov for fremtidige investeringer.

Generelt mener KLF det er problematisk at regelverket på dette området dreier seg om at det er beste tilgjengelige teknikk som skal følges til enhver tid. Dette gjør at regelverket i realiteten kan bli endret hver gang BAT-dokumentene revideres, men uten at det gjøres konsekvensutredninger som det egentlig er krav om i forbindelse med regelverksendringer. På denne måten innføres stadig nye krav uten at kostnadene og konsekvensene blir tilstrekkelig belyst. Vi mener denne formen for regulering er problematisk.

Vi mener også at det er uheldig at oversettelsene av forslag til revidert industriutslippsdirektivet ikke foreligger på norsk.

Kapittel VIa Spesielle bestemmelser for oppdrett av fjørfe, griser og storfe

Artikkel 70 i IED vil bli erstattet av et nytt kapittel VIa som fastsetter bestemmelser for oppdrett av fjørfe, griser og storfe. Spesielt, for å redusere utslippene til luft fra slik oppdrett, foreslår forslaget å senke terskelen over hvilke grise- og fjørfehus som omfattes av IED. Samtidig omfattes også storfehold.

Gjennom en slik reduksjon i tersklene (LSU) og inkludering av flere husdyr (storfe), vil Kommisjonens forslag stille strenge krav til flere driftsenheter i Norge. Landbruksdirektoratet kan antakelig bidra med en oversikt over hvor mange bruk dette vil gjelde.

KLF oppfordrer Miljødirektoratet til å gå i dialog med landbruket og deres organisasjoner. Det må avklares hvorvidt industriutslippsdirektivet faktisk er omfattet av EØS-avtalen med tanke på primærproduksjonen. Det må også diskuteres hvordan utslipp kan kuttes fra driftsenheter på en måte som er i tråd med landbrukets klimaplan og som ikke rammer enkelte bruk urettferdig og unødig strengt på grunn av en vilkårlig terskel satt av EU.

Artikkel 14a Environmental Management System

Kommisjonen foreslår en ny artikkel 14a som innfører krav til miljøledelsessystemer (EMS) i samsvar med de relevante BAT-konklusjoner. Dette forslaget må gjennomgå en nærmere kost-nytte-vurdering, fordi dette kravet allerede stort sett er dekket av andre rutiner / tillatelser (som for eksempel internkontroll og dagens utslippsstillatelse).

Kommisjonen foreslår i tillegg at vesentlige miljøvirkninger i leverandørkjeden skal tas med i betraktningen. Et krav om at enhver bedrift skal vurdere kjeden med tanke på sirkularitet, er etter KLFs syn svært omfattende og uklart definert. Spesielt for små og mellomstore bedrifter vil dette bli vært krevende å gjennomføre, samtidig som nytteverdien sannsynligvis vil være lav.

Artikkel 15 Utslippsgrenseverdier, miljøytelsesgrenseverdier, tilsvarende parametere og tekniske tiltak

Kommisjonen vurderer å tillate kompetente myndigheter å sette utslippsgrenseverdier (ELV) i den laveste enden av relevant BAT-AEL-område gitt at en høyere grense har vært den forskriftsmessige verdien så langt. Industrien ønsker ikke på noen måte å ha høyere utslipp enn strengt nødvendig, men bedriftene trenger samtidig spillerom og fleksibilitet i den daglige driften. Vi oppfordrer Miljødirektoratet til å gjøre grundige konsekvensvurderinger før utslippsgrenseverdier endres.

Artikkel 21 Vedkommende myndighets revurdering og ajourføring av vilkårene for tillatelse

Implementering av BAT-konklusjoner er krevende for industrien. Det kreves både investeringer og tilpasninger, i tillegg til at det fører med seg ekstra administrativt arbeid. Det kan derfor være vanskelig å overholde tidsfristen på 4 år ved implementering av BAT-konklusjonene i nasjonalt regelverk og i lokale utslippstillatelser. Vi ser også at det er store endringer lokalt i hvordan Statsforvalterne følger opp regelverket. KLF oppfordrer Miljødirektoratet til å revurdere tidsfristen for at både myndigheter og industri skal få tilstrekkelig mulighet til å tilpasse seg.

Konkurransen og import

De høye kravene som stilles til bønder og industri må gjenspeiles i kravene som stilles ved import. Dette gjelder spesielt ved import fra tredjeland, og man kan se for seg at produksjonen blir flyttet til land som ikke trenger å følge de samme miljøkravene. Dette vil være svært uheldig, og KLF stiller spørsmål om hvilke tiltak som vil settes i verk for å unngå dette.

Vennlig hilsen,

Bjørn-Ole Juul Hansen
Administrerende direktør

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund

Christiane Hoffmann
Fagsjef mattrygghet og kvalitet

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund